

Högre seminariet i Nordiska språk Online via Zoom

Zoom-länk:

<https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/66488555629>

Onsdagen den 2 september kl. 13.00–14.30

Anna Persson
Stockholms universitet

Förstaspråkstales anpassning till andraspråkstal

Mänskligt tal kännetecknas av stor variabilitet då vi sällan (eller aldrig) realiserar samma språkljud på exakt samma sätt, beroende på intilliggande ljud eller sociala variabler såsom dialekt, första- och andraspråkstal, stil, kön, ålder samt individuella fysiologiska skillnader i talapparatusens anatomiska struktur. Trots denna stora variabilitet i talat språk är vår taluppfattning både snabb och effektiv. Hur vi lyckas förstå en inkommande ljudsignal som en viss språkkategori och erfara denna 'fonetiska beständighet' trots det talade språkets variabilitet och brist på stabilitet, är ett ständigt aktuellt forskningsproblem inom studier av taluppfattning och taligenkänning (Lieberman et al., 1967).

I mitt avhandlingsarbete undersöker jag hur första- och andraspråkstalare av svenska uttalar vokalljud och hur detta påverkar förstaspråkstales processning, förståelse av och anpassning till andraspråkstal, samt huruvida dessa kognitiva processer kan anses stödjas av och/eller förstås som *distributional learning*. Enligt ramverk för idealiska observatörer är *distributional learning* den underliggande mekanismen för anpassning till, samt uppfattning och lärande av talkategorier, såsom vokalljud (t.ex. Feldman et al., 2013; Kleinschmidt & Jaeger, 2015). Taluppfattning ses i detta ramverk som ett inferensproblem som människor löser genom att, på ett optimalt (idealiskt) sätt, integrera sin interna kunskap om världen med den distributionsinformation som de spårar i talsignalen, i form av akustiska-fonetiska ledtrådar såsom formantvärden för vokalljud. Tidigare studier har visat att lyssnare anpassar sig till talares specifika varieteter genom att fästa uppmärksamhet vid och lära sig av akustiska, visuella och sociala ledtrådar i talsignalen (t.ex. Xie et al., 2017), och ramverk för idealiska observatörer kan teoretiskt sett förutsäga sådana resultat baserat på den statistiska distributionen av akustiska-fonetiska ledtrådar i stimuli.

Inom ramen för avhandlingsarbetet kommer ett antal experimentella studier att genomföras, som syftar till att elicitera produktions- och perceptionsdata från talare av svenska. Projektet kan ge viktiga insikter om vilka akustiska-fonetiska ledtrådar lyssnare av svenska tar fasta på i förståelsen av talat språk, samt bidra till vår förståelse av anpassning till talspråklig variation.